

Sygn. akt: IX C 408/15

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 15 marca 2017r.

Sąd Rejonowy w Opolu IX Wydział Cywilny

w składzie następującym:

Przewodniczący:	SSR Joanna Zapala-Garbacz
Protokolant:	st. sekr. sądowy Agnieszka Łukomska

po rozpoznaniu w dniu 15 marca 2017r. w Opolu

sprawy z powództwa **M. W. (1)**

przeciwko **Towarzystwu (...) S.A. w W.**

o zapłatę

I. zasądza od pozwanego Towarzystwa (...) S.A. w W. na rzecz powoda M. W. (1) kwotę 42.850,00 zł (czterdzieści dwa tysiące osiemset pięćdziesiąt złotych) z odsetkami ustawowymi liczonymi od dnia 5 lutego 2015 roku do dnia 31 grudnia 2015 roku oraz z odsetkami ustawowymi za opóźnienie liczonymi od dnia 1 stycznia 2016 roku do dnia zapłaty;

II. w pozostałym zakresie powództwo oddala;

III. zasądza od pozwanego Towarzystwa (...) S.A. w W. na rzecz powoda M. W. (1) kwotę 5.539,00 zł tytułem zwrotu kosztów procesu;

IV. nakazuje ściągnąć od pozwanego na rzecz Skarbu Państwa kwotę 474,28 zł tytułem uzupełniającej należności związanej z wynagrodzeniem biegłych.

Sygn. akt IX C 408/15

UZASADNIENIE

Do Sądu Rejonowego w Opolu wpłynął pozew małoletniego M. W. (1) przeciwko Towarzystwu (...) S.A. w W. o zapłatę kwoty 44.100.00 zł tytułem zadośćuczynienia za doznaną krzywdę i cierpienie wraz z ustawowymi odsetkami od dnia 5 lutego 2015 roku do dnia zapłaty.

W uzasadnieniu pozwu pełnomocnik powódki wskazał, iż w dniu 4 listopada 2014 r. w O. doszło do wypadku komunikacyjnego, w którym sprawca szkody kierujący pojazdem marki S. (...) o numerze rejestracyjnym (...) doprowadził do potrącenia małoletniego powoda M. W. (1). Zdaniem powoda sprawca szkody objęty był ochroną ubezpieczeniową z tytułu odpowiedzialności cywilnej w pozwanym towarzystwie ubezpieczeniowym. Pozwany przyznał na rzecz powoda kwotę 3.000,00 zł a po uwzględnieniu 70% przyczynienia powoda wypłacił kwotę 900,00 zł.

W wyniku wypadku powód doznał obrażeń ciała w postaci: urazu głowy, krwiaka nadtwardówkowego okolicy skroniowej lewej, złamania łuski kości skroniowej lewej, rozejścia szwu klinowo - łuskowego po stronie lewej. W

terminie od 4 listopada 2014 r. do 7 listopada 2014 r. przebywał na Oddziale (...) (...) Zgodnie z zaleceniami prowadził oszczędzający tryb życia oraz odbywał wizyty w Poradni P. - (...)

Jak przekonywał dalej powód doznane obrażenia skutkowały dolegliwościami natury fizycznej, bólem, jak również cierpieniem psychicznym. Wypadek spowodował szereg różnego rodzaju negatywnych konsekwencji, w życiu powoda, zaburzając jego funkcjonowanie. W następstwie przebytego wypadku poszkodowany stał się nerwowy i płaczliwy.

W związku z stanem chorobowym powoda zasadnym pozostaje żądania uzupełnienia zadość uczynienia, w kwocie 44.100,00 zł. Ponadto strona powodowa zastrzega, sobie prawo do zwiększenia roszczenia.

Zgodnie z dyspozycją art. 426 KC małoletni, który nie ukończył lat 13, nie ponosi odpowiedzialności za wyrządzenie szkody, a co za tym idzie nie można mu przypisać winy w niniejszym postępowaniu i odmówić wypłaty odszkodowania. W chwili wypadku powód miał 4 lata, a w konsekwencji nie miał umiejętności rozpoznania ewentualnych skutków swoich zachowań, oceny sytuacji. W odniesieniu do zasad współżycia społecznego (art. 5 k.c.) nie powinno się pomniejszać dochodzonej pozewem kwoty.

Zgodnie orzecznictwem Sądu Najwyższego Sąd nie ma obowiązku zmniejszenia odszkodowania w przypadku ustalania przyczynienia się, poszkodowanego do powstania szkody, gdyż przyczynienie nie przesądza zmniejszenia obowiązku naprawienia szkody. Ponadto osoba zobowiązana według przepisów o czynach niedozwolonych do naprawienia szkody, poniesionej przez małoletnie dziecko, nie może żądać zmniejszenia swojego obowiązku odszkodowawczego wobec tego dziecka wskazując, że szkoda pozostaje w zw. przyczynowym zawinieniem rodziców poszkodowanego.

Natomiast osobie dorosłej opiekującej się powodem, w chwili zdarzenia nie można przypisać winy w nadzorze, ponieważ dziecko w chwili zdarzenia znajdowało się pod opieką matki, która była przy nim, czuwała nad jego bezpieczeństwem, wskazała dziecku na potrzebę zachowania ostrożności przy drodze, dołożyła zatem wszelkich starań aby dziecku nic się nie stało, niemniej jednak nie mogła w okolicznościach sprawy uchronić go przed zdarzeniem.

Pozwany w odpowiedzi na pozew wniósł o oddalenie powództwa w całości i zasądzenie od powoda na rzecz pozwanego kosztów procesu w tym kosztów zastępstwa procesowego według norm.

Uzasadniając stanowisko, w sprawie pozwany przyznał, iż w dniu 3 lutego 2010 r. ubezpieczał od odpowiedzialności cywilnej posiadacza pojazdu marki S. (...) nr rej. (...). Bezpośrednią przyczyną wypadku z dnia 3 lutego 2010 roku było zdaniem pozwanego wbiegnięcie powoda na jezdnię bezpośrednio przed nadjeżdżający samochód marki S.. Pozwany stwierdził iż przejął odpowiedzialność za skutki zdarzenia przyjmując że przyczynienie się powoda do skutków szkody wyniosło 70% i ustalił zadośćuczynienie, w kwocie 3.000,00 zł. Zmniejszenie świadczenia z uwagi na przyczynienie poszkodowanego wystarczy nieprawidłowe zachowanie poszkodowanego, bez względu na jego przyczynę. Poza sporem jest, to że do wypadku nie doszłoby, gdyby powód nie wbiegł na jezdnię. Posiadacz samochodu marki S. ponosi odpowiedzialność jedynie za normalne następstwa wypadku komunikacyjnego z dnia 3 lutego 2010 roku.

Pozwany podnosił iż nie sposób aby biegli ustalali stan emocjonalny obecnie 9 letniego powoda sprzed 5 laty skoro powód nie leczył się psychiatrycznie i nie korzystał z porad psychologa bezpośrednio po wypadku. Zatem roszczenia powoda o dalsze zadośćuczynienie są bezzasadne.

Pozwany nie uznał także roszczeń powoda o odsetki ustawowe od dnia 5 lutego 2015 roku, skoro powód nie dowiódł roszczenia dochodzonego pozewem w tej dacie. Roszczenie powoda o kwotę dochodzona pozewem nie stało się wymagalne w dniu 5 lutego 2015 roku.

Sąd ustalił, co następuje:

W dniu 4 listopada 2014 r. ok. 7:50 małoletni powód M. W. (1) szedł wraz z matką N. K. (1) poboczem drogi przy ulicy (...) w N.. W czasie spaceru małoletni powód był podtrzymywany przez swoją matkę za ramię. Podczas udzielania informacji przez matkę małoletniego, osobie kierującej samochodem osobowym, który zatrzymał się na chwilę na

poboczu drogi, małoletni w pewnej chwili wyrwał się swojej matce i wbiegł na jezdnię wprost pod nadjeżdżający samochód osobowy marki S. (...) o nr rej. (...) kierowany przez I. K..

Kierująca samochodem osobowym marki S. (...) o nr rej. (...) nie miała możliwości wyhamowania samochodu przed wbiegającym nagle na jezdnię małoletnim powodem.

Dowód:

- notatka urzędowa k. 23
- postanowienie o umorzeniu dochodzenia z dnia 10 grudnia 2014 r. k. 24
- zeznania I. K. k. 00:05:20 i nast.

Powód po wypadku został przewieziony do Wojewódzkiego Centrum Medycznego w O. na Oddział (...) (...) gdzie na trzydniowej obserwacji rozpoznano u niego uraz głowy ze złamaniem kości ciemieniowej lewej, rozejściem szwu klinowo-luskowego i krwiakiem nadtwardówkowym okolicy głowy. Przy przyjęciu na oddział stan ogólny powoda był średni, pokładał się, był nieco splątany ale wydolny krążeniowo i oddechowo. Powód w trakcie obserwacji miał wymioty ze śladami krwi, nie zmieszane z treścią pokarmową oraz narastający obrzęk okolicy skroniowej lewej. W stosunku do powoda zalecono leżenie, płyny infuzyjne, profilaktyczne antybiotykoterapie. W trakcie leczenia uzyskano stopniową poprawę stanu ogólnego, ustąpienie wymiotów, parametrów bez niepokojących objawów neurologicznych.

Dowód:

- karta informacyjna leczenia szpitalnego z dnia 7 listopada 2014 r. k. 13 – 14

Po wypadku małoletni powód bał się wychodzić z domu, w tym do przedszkola. Nie chciał wchodzić do samochodu i jeździć autem. Ograniczył wyjścia na podwórko. Stał się agresywny i pobudzony. Zaczął dokuczać dzieciom, zabierać zabawki. Małoletni powód po wypadku stracił zainteresowanie rysunkami, jazdą na rowerze.

Dowód:

- zeznania N. C. k. 00:4:24 i nast.
- zeznania A. C. k. 00:11:06 i nast.
- zeznania E. K. k. 00:21:07 i nast.

Małoletni powód w wyniku potrącenia przez samochód osobowy doznał urazu głowy ze złamaniem łuski kości skroniowej lewej oraz krwiakiem nadoponowym tej okolicy, jak również niewielkim rozejściem się szwu klinowo-luskowego. Pod względem ortopedycznym powód nie odniósł trwałego uszczerbku na zdrowiu. Po wypadku powód nie odczuwał istotnych lub dużych dolegliwości bólowych, a ze szpitala został wypisany do domu, w stanie ogólnym dobrym.

Przeprowadzone badanie fizykalne nie wykazało u powoda żadnych dysfunkcji w poszczególnych narządach ruchu. Pod względem ortopedycznym funkcje narządowe powoda były po wypadku w pełni sprawne.

Z ortopedycznego punktu widzenia nie ma potrzeby dalszego leczenia powoda. Powód po wypadku nie wymagał większej niż inni małoletni w jego wieku, opieki osób trzecich.

Dowód:

- opinia sądowno lekarska specjalisty chirurgii ortopedycznej i traumatologii dr med. M. W. k. 79 - 83

Pod względem neurologicznym w związku z rozpoznaniem u małoletniego urazem czaszkowo mózgowym krwiakiem nadtwardówkowym lewej okolicy skroniowej, złamaniem łuski kości skroniowej lewej, rozejściem szwu klinowo łuskowego po stronie lewej powód doznał stałego uszczerbku na zdrowiu, który zgodnie z Rozporządzeniem Ministra Pracy i Polityki Społecznej z 18 grudnia 2002r. wg par 4 wyniósł 15% a wg par 2 - 10% (dziesięć procent). Łącznie 25% stałego uszczerbku na zdrowiu.

U małoletniego po wypadku stwierdzono kliniczny zespół wstrząśnienia mózgu, powikłany krwiakiem nadtwardówkowym, spowodowany urazowym uszkodzeniem tętnicy oponowej środkowej. Powód był leczony zachowawczo. Od czasu urazu utrzymują się u powoda bóle głowy okolicy skroniowej lewej intensywne w sensie czasu trwania i częstotliwości. Ostatnio bóle głowy powracają z rzadszą częstotliwością. Od czasu przebytego urazu czaszkowo mózgowego u małoletniego występują zaburzenia zachowania z nadmierną pobudliwością nerwową, wyalienowaniem się ze środowiska rówieśniczego, spadkiem zainteresowania zabawą z rówieśnikami, jękanie. Objawy te wymagały zastosowania psychoterapii z widoczną poprawą stwierdzaną przez matkę. Obiektywizacją zmian w zachowaniu małoletniego jest niezbędna ocena przez biegłego psychologa i psychiatrę.

Małoletni powód wymaga okresowej klinicznej kontroli neurologicznej uzupełnionej badaniem eeg i kontrolnym badaniem MR. W badaniu neurologicznym nie stwierdza się u powoda objawów ubytkowych ze strony układu nerwowego.

Małoletni powód podczas leczenia neurologicznego wymagał stałego nadzoru i opieki w zakresie realizacji codziennych czynności i systematycznego prowadzenia postępowania leczniczego z uwagi na swój wiek. Małoletni powód wymaga nadal rehabilitacji pod postacią stosowanej psychoterapii, stwarza to szansę odwracalności zaburzeń zachowania zależnej od wieku.

Dowód:

- opinia sądowo lekarska lek med. specjalisty neurologa K. H. k. 100 - 103

Małoletni powód pozostaje obecnie w kontakcie słownym logicznym, w zachowaniu spokojny, zasób słów i wiadomości przemawia za intelektem w obszarze normy, tok myślenia prawidłowy, napęd wyrównany, nastrój wyrównany, afekt żywy, dostosowany. Nie obserwuje się u powoda objawów o charakterze zespołu depresyjnego reaktywnego ani też z kręgu objawów nerwic.

W związku z przebyłym wypadkiem z dnia 4 listopada 2014 r. nie stwierdza się u małoletniego powoda zaburzeń zachowania, zaburzeń emocjonalnych lub innych zakłóceń psychicznych, które mogłyby powodować upośledzenie. Pod względem psychiatrycznym i psychologicznym nie stwierdza się u powoda podstaw do ustalenia uszczerbku na zdrowiu.

Dowód:

- opinia biegłych sądowych lek A. N. – specjalisty psychiatrii dziecięcej i młodzieży k. 143 - 145

- opinia sądowa dr J. P. – psychologa klinicznego k. 143 - 145

W dniu 13 listopada 2014 r. małoletni powód był konsultowany w poradni neurologicznej gdzie stwierdzono brak wskazań do hospitalizacji na oddziale neurologii dziecięcej.

Dowód:

- porada w izbie przyjęć z dnia 13 listopada 2014 r. k. 15 - 16

- skierowanie do poradni specjalistycznej k. 17b - 18

Pismem z dnia 29 grudnia 2014 r. powód złożył wniosek o wszczęcie postępowania likwidacyjnego szkody związanego z wypadkiem komunikacyjnym z dnia 4 listopada 2014 r., wnosząc o przyznanie od pozwanego Towarzystwa (...) S.A. w W. kwoty 45.000,00 zł tytułem zadośćuczynienia oraz kwoty 1.680,00 zł tytułem refundacji kosztów opieki.

Dowód:

- zgłoszenie szkody z dnia 29 grudnia 2014 r. k. 21 - 22

Pozwany po wszczęciu i przeprowadzeniu postępowania likwidacyjnego szkody opierając się na orzeczeniu lekarza orzecznika strony pozwanego, który stwierdził u małoletniego powoda 2% uszczerbek na zdrowiu, przyznał na rzecz powoda decyzją z dnia 20 stycznia 2015 r. odszkodowanie w kwocie: 937.80 zł. Na przyznane odszkodowanie składała się kwota 3.000,00 zł tytułem zadośćuczynienia za doznaną przez powoda krzywdę oraz koszty opieki osób trzecich, w kwocie 126.00 zł z uwzględnieniem 70 % przyczynienia się powoda w powstania szkody w kwocie - 2,188.20 zł.

Pozwany ustalając wysokość odszkodowanie wziął pod uwagę intensywność leczenia oraz charakteryzujące te obrażenia i dające się przewidzieć w przyszłości negatywne ich następstwa jak również wiek poszkodowanego.

Dowód:

- decyzja z dnia 20 stycznia 2015 r. k. 20

Sąd zważył, co następuje:

Powyższy stan faktyczny został ustalony na podstawie zeznań świadków: N. C., A. C. i E. K., złożonych do akt sprawy dokumentów, a także opinii biegłych z zakresu psychologii psychiatry tj. lek. A. N. – specjalisty psychiatry dziecięcej i młodzieży i dr J. P. – psychologa, neurologii K. H., chirurgii ortopedycznej i traumatologii dr med. M. W.. Stan faktyczny w zakresie przebiegu wypadku drogowego był bezsporny między stronami.

Sąd uznał zeznania świadków za w pełni wiarygodne. Są one spójne logiczne konsekwentne. Świadkowie w sposób zgodny przedstawili okoliczności wypadku, okoliczności towarzyszące udzielaniu pierwszej pomocy rannemu powodowi. Opisali także jego aktualny stan zdrowia, zakres cierpień powoda i ograniczenia będące następstwem wypadku.

Sąd uznał również za w pełni wiarygodne złożone do akt sprawy dokumenty. Należą do nich dokumentacja medyczna, sporządzona przez uprawnione do tego osoby w zakresie ich służbowych obowiązków. Materiał dowodowy przedstawiał bowiem w sposób szczegółowy obrażenia jakich doznał na skutek wypadku z dnia 4 listopada 2014 r. małoletni powód M. W. (1), oraz obrazował jego leczenie. Żaden ze złożonych do akt sprawy dokumentów nie był kwestionowany przez strony.

Sąd uznał za w pełni wiarygodne okoliczności zdarzenia potwierdzone notatkami policji w tym fakt, że to małoletni powód wtargnął na jezdnię w wyniku czego doszło do wypadku. Niemniej zgodnie z dyspozycją z art. 426 k.c. małoletni, który nie ukończył lat 13, nie ponosi odpowiedzialności za wyrządzenie szkody, a co za tym idzie nie można mu przypisać winy w niniejszym postępowaniu i odmówić wypłaty odszkodowania. W chwili wypadku powód na co zwrócił uwagę powód miał jedynie 4 lata a więc nie miał umiejętności rozpoznania ewentualnych skutków swoich zachowań, w tym oceny sytuacji. Trudno także mając na uwadze kontekst sytuacyjny i ustalenia Policji aby uznać, że wypadek powstał w skutek nieodpowiedniej opieki opiekuna - matki w zakresie nieodpowiedniego nadzoru nad małoletnim.

W ocenie Sądu nie budzi natomiast najmniejszej wątpliwości, iż małoletni wychodząc nagle na jezdnię przyczynił się do powstania wypadku. Kierowca samochodu, który najechał na powoda nie miał szansy zobaczyć go z odpowiednim wyprzedzeniem, gdyż ten wybiegł na jezdnię z za stojącego po tej samej stronie samochodu osobowego, którego kierowca rozmawiał w tym czasie z matką powoda N. K. (2). W ocenie Sądu stojący na poboczu samochód skutecznie zasłaniał pole widzenia miejsca, w którym znajdował się przed wypadkiem małoletni. Nagłe wtargnięcie małoletniego

na jezdnię spowodowało, że kierujący ubezpieczony przez pozwanego nie miał w ocenie Sądu możliwości uniknięcia wypadku.

Rekonstrukcja przebiegu wypadku wskazuje, że małoletniego powoda ewidentnie wbrew twierdzeniom strony powodowej należy uznać za osobę, która przyczyniła się do powstania wypadku, co jest w niniejszej sprawie logiczne po analizie materiału dowodowego w tym ustaleń Policji. Przyczynienie małoletniego powoda mając na uwadze kontekst sytuacyjny Sąd ustalił na 30%.

Sąd uznał natomiast za w pełni wiarygodną opinię biegłej z zakresu neurologii w zakresie powstałego u powoda uszczerbku na zdrowiu. Biegła wskazała w swojej opinii, iż pod względem neurologicznym w związku z rozpoznanym u małoletniego urazem czaszkowo mózgowym krwiakiem nadtwardówkowym lewej okolicy skroniowej, złamaniem łuski kości skroniowej lewej, rozejściem szwu klinowo łuskowego po stronie lewej doznał on trwałego uszczerbku na zdrowiu, który zgodnie z Rozporządzeniem Ministra Pracy i Polityki Społecznej z 18 grudnia 2002r. wyniósł łącznie 25%.

W ocenie Sądu mając na uwadze występujący u powoda kliniczny zespół wstrząśnienia mózgu, powikłany krwiakiem nadtwardówkowym, spowodowany urazowym uszkodzeniem tętnicy oponowej środkowej i występującymi od czasu urazu utrzymującymi się u powoda bólami głowy okolicy skroniowej lewej intensywnymi w sensie czasu trwania i częstotliwości oraz występującymi zaburzeniami zachowania z nadmierną pobudliwością nerwową, wyalienowaniem się z środowiska rówieśniczego, spadkiem zainteresowania zabawą z rówieśnikami, jękaniem oraz konieczności okresowej klinicznej kontroli neurologicznej uzupełnionej badaniem eeg i kontrolnym badaniem MR sprawia, że występujący stan chorobowy powoda wskazuje na znaczną dysfunkcję organizmu pod względem neurologicznym. Zgodnie z ustaleniami biegłego sądowego neurologa z czym Sąd w pełni się zgadza, w czasie leczenia jak i obecnie powód wymaga stałego nadzoru i opieki w zakresie realizacji codziennych czynności i systematycznego prowadzenia postępowania leczniczego z uwagi na wiek pod względem neurologicznym. W ocenie sądu opinia ta jest spójna logiczna i konsekwentna.

Pozostałe opinie choć nie wykazały, że pod względem ortopedycznym i psychologiczno-psychiatrycznym małoletni powód nie doznał trwałego uszczerbku na zdrowiu to jednak w żaden sposób nie wykluczyły stanu chorobowego i przebiegu leczenia powoda.

Jak już wskazano stan faktyczny niniejszej sprawie był w znacznej części bezsporny. Przebieg wypadku, zakres doznanych obrażeń jak i odpowiedzialność pozwanego za następstwa wypadku nie budziły wątpliwości stron.

W ocenie pełnomocnika powoda przyznane dotychczas w kwocie 900,00 zł powodowi zadośćuczynienie za doznaną krzywdę było zbyt niskie i nie uwzględniało rzeczywistych szkód niematerialnych i cierpień jakich doznał powód w następstwie wypadku. Zdaniem pełnomocnika powoda przyznane zadośćuczynienie było zbyt niskie i bezzasadnie przyjęto 70% przyczynienie się powoda do powstania szkody. Zadośćuczynienie winno zostać powiększone o 44.100,00 zł, bowiem tylko tak ustalona kwota stanowiłaby realne naprawienie szkody niematerialnej, tj. cierpień małoletniego powoda.

W ocenie pozwanego powód doznał uszkodzeń ciała i uszczerbku na zdrowiu, a biorąc pod uwagę wszystkie okoliczności sprawy pozwany uznał, iż należne powodowi zadośćuczynienie winno wynieść jedynie 3000,00 zł. Z uwagi na przyjęcie 70% przyczynienia się do powstania szkody przez powoda wysokość przyznanego zadośćuczynienia obniżył o kwotę 2.188,20 zł.

Zdaniem Sądu zarzut pełnomocnika powoda błędnego przyjęcia przyczynienia się małoletniego M. W. (1) do powstania szkody jest niezasadny.

Zgodnie z art. 362 k.c. jeżeli poszkodowany przyczynił się do powstania lub zwiększenia szkody, obowiązek jej naprawienia ulega odpowiedniemu zmniejszeniu stosownie do okoliczności, a zwłaszcza do stopnia winy obu stron. Jak wynika z opisu sytuacyjnego zdarzenia małoletni powód przyczynił się w ocenie Sądu do powstania szkody,

ale nie w 70 % lecz najwyżej w 30% . Nie budzi wątpliwości Sądu, iż małoletni powód będąc w wieku 4 lat nie zdawał sobie sprawę z podstawowych reguł, zasad ruchu drogowego. Powód był dopiero w wieku przedszkolnym. Dzieci w tym wieku nie zdają jeszcze sobie sprawę z niebezpieczeństw i to nawet w sytuacji gdy są instruowane przez dorosłych w zakresie różnych zagrożeń, w tym również na drogach. Małoletni samodzielnie wtargnął na jezdnię w miejscu niedozwolonym, wbiegając nagle zza stojącego na poboczu auta, na jezdnię. Powód nie upewnił się czy po jezdni nie poruszają się żadne pojazdy, ale z drugiej strony jego stan umysłowy jako 4 letniego dziecka nie był w tym wieku w stanie rozpoznać prawidłowo zagrożeń. W ocenie Sądu pozwany nieprawidłowo zatem ustalił stopień przyczynienia się powoda i nieprawidłowo pomniejszył przyznane zadośćuczynienie aż o 70 %.

Drugim spornym elementem w niniejszej sprawie była wysokość należnego powodowi zadośćuczynienia. Pozwany w toku postępowania likwidacyjnego ustalił należne zadośćuczynienie na kwotę 3000.00 zł i wypłacił powodowi kwotę 900 zł po uwzględnieniu się jego przyczynienia.

Zgodnie z przepisem art. 445 § 1 k.c. w zw. z art. 444 § 1 k.c. w przypadku uszkodzenia ciała lub wywołania rozstroju zdrowia, Sąd może przyznać poszkodowanemu odpowiednią sumę tytułem zadośćuczynienia pieniężnego za doznaną krzywdę.

Uszkodzenie ciała oznacza naruszenie integralności fizycznej pozostawiające wyraźne ślady (np. rany, złamania), zarówno zewnętrzne, jak i wewnętrzne (np. uszkodzenie organów wewnętrznych). Rozstrój zdrowia wyraża się natomiast w innych postaciach zakłócenia w funkcjonowaniu poszczególnych organów, bez ich widocznego uszkodzenia (np. zatrucie, nerwica, choroba psychiczna, obniżenie sprawności intelektualnej). W judykaturze Sądu Najwyższego pojęcie rozstroju zdrowia jest ujmowane szeroko. Przykładowo tylko można wskazać na orzeczenie z dnia 4 lipca 1969 r., PR 178/69 (OSNCP 1970, nr 4, poz. 71), w którym Sąd Najwyższy podkreślił, że przewidziana w art. 444 k.c. krzywda, za którą sąd może przyznać poszkodowanemu odpowiednią kwotę tytułem zadośćuczynienia pieniężnego, obejmuje zarówno cierpienia fizyczne, jak i cierpienia moralne. Natomiast w wyroku z dnia 9 lutego 2000 r., (IICKN 582/98) Sąd Najwyższy przyjął, że krzywda wynagradzana zadośćuczynieniem pieniężnym uregulowanym w art. 445 k.c. jest szkodą niemajątkową, a charakter takiej szkody decyduje o jej niewymierności. Przyznanego poszkodowanemu zadośćuczynienia nie należy zatem traktować na zasadzie ekwiwalentności, którą charakteryzuje wynagrodzenie za szkody majątkowe. Zadośćuczynienie, o którym mówi art. 445 § 1 k.c., ma służyć złagodzeniu doznanego cierpienia, a jednocześnie nie być źródłem wzbogacenia. Jest ona sposobem naprawienia krzywdy w postaci doznanego cierpienia fizycznych i psychicznych.

Przepisy nie regulują w sposób bezpośredni wysokości należnego zadośćuczynienia, wskazując jedynie, iż powinno być ono odpowiednie, uwzględniające rozmiar i rodzaj szkody niemajątkowej. Okoliczności te, pozwalają określić proporcje i rozmiar szkody do satysfakcji płynącej z otrzymanej kwoty. Przesłankami zadośćuczynienia są wyrządzenie krzywdy (szkody niemajątkowej) oraz związek przyczynowy o charakterze adekwatnym. Wystąpienie wszystkich tych przesłanek w rozpoznawanej sprawie nie budzi wątpliwości, problemem jest natomiast wysokość zadośćuczynienia. Zadośćuczynienie pełni funkcję kompensacyjną, stanowiąc przybliżony ekwiwalent za doznaną przez pokrzywdzonego szkodę. Powinno ono wynagrodzić doznanego przez poszkodowanego cierpienia, utratę radości życia oraz ułatwić mu przezwyciężenie ujemnych przeżyć psychicznych (tak: Kodeks Cywilny. Komentarz pod red. E.Gniewka, 2008).

W orzecznictwie sformułowano szereg kryteriów pomocnych w ustalaniu wysokości zadośćuczynienia, wśród których największe znaczenia mają: wiek poszkodowanego, rozmiar i intensywność cierpienia fizycznych i psychicznych pokrzywdzonego, odczuwalne dolegliwości, czas ich trwania, ujemne skutki zdrowotne, jakie nastąpią w przyszłości, nieodwracalność następstw zdarzenia (kalectwo, oszpecenie), poczucie nieprzydatności społecznej, bezradność życiowa oraz inne czynniki podobnej natury (np. wyroki Sądu Najwyższego z dnia 9 listopada 2007 V CSK 245/07, OSNC –ZD 2008 nr 4, poz 95; z dnia 18 listopada 2004 I CK 219/04 z dnia 12 września .2002 r. IV CKN 1266/00, z dnia 29 września 2004 r. II CK 531/03).

W wyroku z dnia 12 września 2002 roku (IV CKN 1266/00) Sąd Najwyższy wskazał, iż wysokość zadośćuczynienia powinna opierać się na obiektywnych i sprawdzalnych kryteriach. Sąd orzekający powinien kierować się

celami i charakterem zadośćuczynienia, przy uwzględnieniu indywidualnej sytuacji stron. Istotnym elementem indywidualizacyjnym jest wiek poszkodowanego, bowiem intensywność cierpień z powodu kalectwa jest większa u młodego człowieka, skazanego na rezygnację z radości życia jaką daje zdrowie, możliwość pracy i osobistego rozwoju.

Na wysokość zadośćuczynienia, składają się cierpienia fizyczne i psychiczne, których rodzaj, natężenie i czas trwania należy każdorazowo ustalić przy uwzględnieniu okoliczności sprawy (wyrok Sądu Najwyższego z dnia 28 czerwca 2005 roku ICK7/05).

Przechodząc na grunt niniejszej sprawy należy wskazać, iż ustalone w postępowaniu likwidacyjnym zadośćuczynienie przyznane powodowi jest w ocenie Sądu zbyt niskie, nieodpowiednie i krzywdzące w stosunku do rozmiaru cierpień i wielkości uszczerbku na zdrowiu jakiego doznał powód. W następstwie wypadku powód jako dziecko przechodził leczenie, musiał brać leki wystąpiły u niego stałe zmiany neurologiczne. Po wypadku powód stał się bardziej nerwowy, zmieniło się jego zachowanie (dokucza dzieciom, niszczy przedmioty, stracił zainteresowanie w stosunku wykonywanych wcześniej zajęć). Leczenie powoda pod względem neurologicznym nie zostało zakończone. Powód nadal winien być poddany leczeniu. Dolegliwości te niewątpliwie były trudniejsze do zrozumienia i zaakceptowania przez dziecko. Uwzględniając wszystkie te czynniki, Sąd zasądził zadośćuczynienie w kwocie 42.850,00 zł uznając, że przyznanie powodowi niższej kwoty zadośćuczynienia nie zrekompensowałaby w całości krzywd jakich doznał. Trzeba bowiem mieć na uwadze, iż powód w chwili wypadku był dzieckiem. Tragiczny wypadek spowodował, że niektóre z dostępnych dla niego możliwości zostały utracone na zawsze. W ocenie Sądu, przyznana kwota zadośćuczynienia nie jest nadmierna w stosunku do doznanej krzywdy i aktualnych stosunków majątkowych społeczeństwa. Zadośćuczynienie ma natomiast postać świadczenia pieniężnego jednorazowego.

Mając powyższe okoliczności na uwadze Sąd zgodnie z powołanymi wyżej przepisami zasądził na rzecz powoda kwotę 42.850,00 zł i oddalił powództwo w pozostałym zakresie. W ocenie Sądu zakres cierpień i uszczerbek na zdrowiu powoda, jego młody wiek, ograniczenie możliwości na przyszłość w zakresie rozwoju osobistego i zawodowego pod względem neurologicznym uzasadniałoby przyznanie powodowi ww. zadośćuczynienia w kwocie 62.500,00 zł ($2.500,00 \text{ zł} \times 25\% = 62.500,00 \text{ zł}$). Powyższe zadośćuczynienie powinno zostać pomniejszone o stopień w jakim powód przyczyniła się zdaniem Sądu do powstania szkody (30%). Pozwany w ramach likwidacji szkody wypłacił powodowi 900,00 zł przy uwzględnieniu jego przyczynienia się do powstania szkody. W ocenie Sądu zadośćuczynienie w wysokości żądanej przez pełnomocnika powoda w pozwie byłoby nadmierne i nie znajdowało usprawiedliwienia w okolicznościach sprawy. Pełnomocnik powoda żądał bowiem wypłaty kwoty 44.100,00 zł ponad dotychczas przyznane powodowi zadośćuczynienie.

O odsetkach Sąd orzekł w myśl art. 481 k.c., zasądzając je od dnia doręczenia powódce odmowy wypłaty przez pozwaną świadczenia. Ubezpieczyciel obowiązany jest spełnić świadczenie w terminie trzydziestu dni, licząc od daty otrzymania zawiadomienia o wypadku (art. 817 §1 k.c.). Świadczenie ubezpieczyciela ma zatem charakter terminowy. Gdy wyjaśnienie w powyższym terminie okoliczności koniecznych do ustalenia odpowiedzialności ubezpieczyciela albo wysokości świadczenia okaże się niemożliwe, świadczenie powinno zostać spełnione w ciągu 14 dni od dnia, w którym przy zachowaniu należytej staranności wyjaśnienie tych okoliczności było możliwe (art. 817 § 2 k.c.). Pismem z dnia 29 grudnia 2014 roku (k 21 - 22 akt) powód zgłosił szkodę. Natomiast w dniu 20 stycznia 2015 r. pozwany jako ubezpieczyciel odmówił powodowi wypłaty zadośćuczynienia ponad wypłaconą kwotę. W tej sytuacji zasadnym jest przyznanie prawa do naliczenia odsetek od zasądzonej kwoty od co najmniej dnia 5 lutego 2015 r.

O kosztach procesu Sąd orzekł na podstawie art. 98 k.p.c. Pozwany przegrał proces w ponad 95 %.

Sąd stwierdza iż jako uzasadnione należy uznać roszczenie powoda co do zwrotu kosztów procesu w przedmiocie całej opłaty sądowej od pozwu w kwocie 2205,00 zł, opłaty skarbowej od pełnomocnictwa w kwocie 17,00 zł oraz tytułem wykorzystanej zaliczki na opinię biegłych kwota 900,00 zł opłatę tytułem kosztów zastępstwa prawnego, w kwocie 2.400,00 zł która obliczona na podstawie § 6 pkt 5 Rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z 28 września 2002 r. w sprawie opłat za czynności radców prawnych oraz ponoszenia przez Skarb Państwa kosztów pomocy prawnej udzielonej przez radcę prawnego ustanowionego z urzędu (Dz. U. Nr 163, poz. 1349).

Tym samym koszty postępowania uwzględnione, na rzecz powoda wyniosły łącznie kwotę 5.539,00 zł.

Nakazanie ściągnięcia od pozwanej(...)O. w O. na rzecz Skarbu Państwa – Sądu Rejonowego w Opolu kwoty 474,28 zł tytułem poniesionych tymczasowo przez Skarb Państwa wydatków na opinie biegłej uzasadnia wynik procesu oraz przepis z 94 w zw. z art. 113 ustawy z dnia 28 lipca 2005 r. o kosztach sądowych w sprawach cywilnych (Dz. U. Nr 167, poz. 1398 ze zm.).